

Τὸ καλοκαιριὰτικὸ μεσημέρι σταλίζουν τὰ πρόβατα στὸν ἴσκιον τοῦ μεγάλου πεύκου, ἀποσταμένα ἀπὸ τὸ λιόπυρ. Καὶ βράδυ βράδυ τὰ δὴγοῦν στὶς στάνες.

Σὰ νυχτώσει, βλέπει ὁ δραγάτης φωτιές, σὰν δαστρά, στὸ βουνό. Ὡς ὡς ἀκούει γαυγίσματα μαντρόσκυλων. Ἐπεσε νὰ κοιμηθῇ τὸ χωριό, καὶ ὁ δραγάτης δὲ φυλάγει, περιδιαβάζοντας στ' ἀμπέλια καὶ στὰ περιβόλια, μὲ τ' ὄπλο στὸν ὦμον. Πιὸς ξένος μπῆκε στὴ βραγιά καὶ πῶς ἀπέρασε τοὺς φράχτες;

Τὸ χωριὸ κοιμάται δίχως ὄνειρατα. Ὁ νέος, ὁ μωρὸς ποὺ εἶδε στὸ χορὸ, τὴν κυριακὴν τ' ἀπόγευμα στ' ἀλώνια, ὁ νέος ποὺ εἶδε τὴν ὁμορφὴν τὴν κόρη τὴν στολιμένην, προτοῦ ἀποκοιμηθῇ τὸ βράδυ ὄνειρεύεται. Ἰσως καὶ κείνη νὰ τὸν ξεδιαλέξει· τὰ ματια τοῦ σὰ ν' ἀντικρίστηκαν μὴ στήνῃ, τὴν κυριακὴν τ' ἀπόγευμα στὸ χορὸ στ' ἀλώνια. Καὶ θὰ τὴν παρῇ.

Ἐρχεται πάλι ἡ Κυριακὴ στὸ χωριό. Νωρὶς γεμίζει ἡ ἐκκλησιὰ ἀπὸ γυναῖκες, κορίτσια παιδιὰ, καὶ ἄντρες, καὶ γέροντες. Ὁ δάσκαλος ψέλνει: σὶά δεξιὰ καὶ δυὸ τρία σκοτεινοῦδια τοῦ κρατοῦν τὸ ἴσο. Στ' ἀριστερὰ εἶναι ἕνας χωριανὸς καὶ ψέλνει μὲ τὴν μύτη καὶ αὐτὸς. Ὁ παπῆς μὲ τὸ κοντὸ τὸ ράσο, λειτουργεῖ καὶ θυμιάζει. Οἱ γέροι ἔχουν τὰ στασιδία τους καὶ καθοῦνται. Στὸ πηγάρι οἱ ἐπίτροποι πλουτοῦν ἀγιοκίρια. Τ' ἀγοράζουν οἱ χριστιανοὶ καὶ τὰ στήνουνε στὰ μανουῖλια, προτοῦ ἀποσταθῶν τὰ εἰκονίσματα. Ἐπειτα γυρίζουν οἱ ἐπίτροποι μὲ τοὺς δίσκους· γιὰ τὴν ἐκκλησίαν, γιὰ τὸν παπᾶ, γιὰ τὸ σχολεῖο μαρῶ, καὶ ἀκότις δεκάδες καὶ κοιδουρίζουν. Καὶ σὰν περνοῦν τ' ἄγια, σκιδόουν πολὺ χαμηλὰ καὶ σταυροκοποῦνται γέροι, γυναῖκες, ἄντρες, παιδιὰ, νιές καὶ παλληκάρια. Μνησθεῖν αὐτῶν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ πάντοτε.

Τὶς μικροδιαφορὰς ποὺ τυχαίνει νὰ ἔχουν ἀντιμέσω τοὺς οἱ χωριανοί, τὶς ξεδιαλύνουν οἱ δημογέροντες—ἐφοροὶ τοῦ σχολεῖο καὶ ἐπιτρόποι τῆς ἐκκλησίας. Ἄμα βέβαια ἔχουν μεγάλες διαφορὰς, τότε πηγαίνουν κάτω στὴ χώρα νὰ τοὺς δικάσει· κριτής, ἐρηνοδίκης ἢ δικαστήριον. Μὰ πάντα καλλίτερα ἔχουν νὰ μὴν κατεβαίνουν γιὰ τέτοις δουλειὰς στὴ χώρα. Καὶ μετὰ εἶναι καὶ ἔξωθεν γίνονται. Ἐνὶ τῷ χωριῷ, μὲ τὴ βοήθειαν τῶν γερόντων, ἄμα λείπουν τὰ πείσματα, ὅλα συσβέδονται.

Οἱ γέροντες ἔχουν καὶ ἄλλα νὰ σκεφτοῦν. Θὰ συμφωνήσουν τὸ δασκαλὸ καὶ τὴν δασκάλα, θὰ διορίσουν τὸν κληρικὸν ἀνάστη, τὸ δραγάτην, θὰ ορανοτίσουν γιὰ τὸ σχολεῖο ἂν θέλει διδόντα, τὴν ἐκκλησίαν ἂν θέλει καθαρίσμα ἢ στόλισμα, τοὺς δρόμους ἂν εἶναι νὰ φτιαχθῇ ἢ νὰ σιαχθῇ κανίνας.

Μὲ τὴν κοινότητα ὁ δάσκαλος κάνει συμβόλαιον καὶ τὸ ὑπογράφουν. Τοῦ δίνουσι μιστὸ καὶ σπῖτι, καὶ ξύλα γιὰ κῆψιμον. Καμιά φορὰ τοῦ τάζουν καὶ τόσα κοιλὰ σιτάρη. Πόσες φορὰς θὰ ἦταν καλλίτερα νὰ τοῦ εἶδαν κρητάρη! Ὁ μισθὸς τοῦ γίνεται καλλίτερος ἂν κάνει καὶ τὸν ψάλλον. Καὶ τὴ δασκάλα τὴν περιποιοῦνται οἱ χωριανοί, ἔξω ἂν τύχει καμιά φαντασμένη ποὺ δὲν τοὺς καταδέχεται, μόνο παραπονιέται ἀδιάκοπα γιὰ τὸ κάθε τι, καὶ φορεῖ μεγάλα καπέλα φτερωτά.

Ὁ παπῆς εἶναι χωριανὸς σὰν τοὺς ἄλλους, μὲ λίγα γράμματα. Σπάνια τὸν ἀλλάζουν, μὲ τὴν ἔδεικα βέβαια πάντα καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Δεσπότη. Ἐχει καὶ αὐτὸς τὸ χωράφι τοῦ τὸ ἀμπέλι τοῦ, τὴ γυναῖκα τοῦ, τὸ σπῖτι τοῦ καὶ τὴν ἀγελάδα τοῦ. Ἡ παπαδιά εἶναι σὰν τίς ἄλλες τίς γυναῖκες τοῦ χωριοῦ. Καὶ λειτουργεῖ ὁ παπῆς κάθε κυριακὴ καὶ σκόλη. Τὸν βλέπεις σὲ κάθε λείψανον, στεφάνωσιν καὶ βῆφτισιν. Εἶναι ἥσυχος ἄνθρωπος, κανένα δὲ θέλει νὰ κακοκαρδίσει, δὲν πολυκαταδέχεται στὰ μαλώματα καὶ στοὺς θυμούς τῶν χωρικῶν, καὶ χαίρεται σὰν τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι.

Ὁ Δεσπότης θὰ περάσει μὴ φορὰ τὸ χρόνο καὶ θὰ λειτουργήσῃ. Μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον ἀκηλύττει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ λόγια ποὺ κανέναν ἴσως δὲν τὰ καταλαβαίνει. Τοῦ μετροῦν τὰ κανονικά του καὶ τὰ τυχερά του, καὶ ὅ,τι καθυστερημένα ἔχει νὰ πάρῃ, τὰ ζητεῖ. Ἄν εἶναι τίποτε ζητήματα, τὰ ξεδιαλύνει ἢ δὲν τὰ ξεδιαλύνει, καὶ φεύγει.

Ἡ ποταμιὰ κοντὰ στὸ χωριὸ εἶναι βαθεῖα, ντυμένη πλατάνια, πικροδάφνες καὶ δάφνες. Ἐκεῖ πλένουν ἡ γυναῖκες τὰ ρούχα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μερὶ ἀσηκνέται τὸ βουνὸ ποὺ βγαίνουν τὴν πέτρα γιὰ τὰ σπῖτια, καὶ τὸ δάσος ποὺ κάνουν τὰ κάρβουνα.

Σὰν παρῇ ὁ χωριανὸς τὴν ῥάχη τοῦ βουνοῦ καὶ ἀνέβῃ στὴν κορυφὴν, βλέπει κάτω τίς στέγας τοῦ χωριοῦ τοῦ, καὶ ἀγναντεύει ἄλλα χωριά ποὺ τὰ ἔχει ἀκουστά, καὶ τὴν πολιτείαν ἐκεῖ δὲ πέρα, κάτω κοντὰ στὴ θάλασσα. Καὶ μικραίνει τὸ χωριὸ τοῦ. Νοιώθει πῶς δὲν εἶναι μοναχὸ στὸν κόσμον, καὶ ὁ πόθος εἶναι μεγάλος. Καὶ τότε—τότε τοῦ ἔρχεται νὰ γνωρίσῃ καὶ τ' ἄλλα τὰ χωριά καὶ νὰ κατεβῇ στὴ χώρα, νὰ ζυγώσει στὴ μεγάλη λίμνη μὲ τ' ἄρμυρ νερὸ.

Γνώρισε τὴν πολιτείαν καὶ ἀρχὴ ἀρχὴ τοῦ φάνηκε καλὴ. Σὰ νὰ εἶναι πρὸ ἐλευθέρῃ τὰ πράγματα εἰδὼ Χωράφια δὲ βλέπει, μήτε λιθαδία, μὰ βρίσκει καπηλειὰ πολλὰ, καὶ πίνει τὸ κρασί μὲ πολλοὺς συντρόφους. Καὶ δὲν ντρέπεται πολὺ πολὺ τοὺς πολίτες γιὰτὶ δὲν τότε γνωρίζουν. Τοῦ μάθανε νὰ βρίσκει καὶ γυναῖκες γιὰ μὴ βραδεῖα, μὲ λιγοστὰ χρήματα. Ἀγάλλει ἀγαλλίη τὴν πολιτείαν τὸν ποτίζει τὰ φερμάκια τῇ, ἀρχίζει καὶ στενοχωριέται. Σὰν ἔρωστος εἶναι, καὶ ξαναθυμᾶται τὸ χωριὸ τοῦ.

Ἐδῶ στὴν πολιτείαν εἶναι σὰν τὸ ξεριζωμένο πλατάνι τῆς ρεματιάς, ποὺ ἀποξησθεῖ τὸ χῶμα καὶ τίς πέτρες ποὺ τὸ γέννησαν.

Καὶ μακρότερα μπορεῖ νὰ πάγῃ. Ἡ θάλασσα κοντὰ. Κραβία περνοῦν καθὲ μέρα. Στὸ χέρι τοῦ εἶναι ποὶς θὰ τὸν ἐμποδίσῃ; Ἀς πάγῃ καὶ αὐτὸς στὴν ξενιτιά νὰ γίνῃ πλούσιος. Καὶ φεύγει. Καὶ νοιώθει πῶς ὁ τόπος τοῦ ἄρσας, μὲ τὰ χωριά καὶ τίς πολιτείας τοῦ, ἦταν πατρίδα, ἡ πατρίδα τοῦ—ἡ μεγάλη πατρίδα. Βρίσκονται σὲν κόσμον καὶ ἄλλοι τόποι, εἶναι τόποι, ποὺ μιλοῦν οἱ ἄνθρωποι ἄλλες γλώσσες καὶ ἔχουν ἄλλα συνήθια. Τὰ σπῖτια τοῦ εἶναι διαφορετικά, καὶ ἄλλοι οἱ ἐκκλησιῶν. Ἡ πολιτεία μπορεῖ νὰ εἶναι μεγάλες, μεγαλόπρεπες καὶ φαίνονται σὰν πλούσιες. Αὐτὸς ὅμως καθεὶν σὲ μὴ σαρῖτα σκοτεινὴ, μὲ τέσσαρες ἄλλους μέσα. Ποῦ εἶναι τὸ σπῖτι τοῦ τοῦ νοικοκυμένου, στὸ χωριὸ! Τὸ χρῆμα δὲν εἶναι χυτὸ στοὺς δρόμους. Δὲ σκιδεῖ νὰ μαζίψῃ χρυσάφι, πικρὰ καὶ αὐτοῦ δουλειὰ ἀναγκάζεται καὶ γυρῇ. Ἀφοῦ εἶδε καὶ ἀπόειδε, κατὰφερε τίλους καὶ τὸν πῆραν ἐργάτην σ' ἕνα σιδερόδρομον, μὲ δυὸ τρία φράγκα τὴν ἡμέραν. Δὲν εἶναι προκοπὴ αὐτή!

Ὁ ξενιτεμένος θυμᾶται τὸ χωριὸ τοῦ καὶ ἀποζητᾷ τὸ σπῖτι τοῦ πατέρα τοῦ, τῆς μάνας τοῦ τὸ χᾶδι, τὸ ψωμὶ τὸ σπιτήσιο, τὸ καλὸ κρασί τοῦ ἀμπελιοῦ τοῦ. Σὰ νὰ μὴν τὰ χάρηκε ἄρκετα. Καὶ θυμᾶται τὰ βώδια, τὸ κλέτρι, τὸ χῶμα, τίς ἀγελάδες, τὰ δέντρα, καὶ τίς πέτρες τοῦ βουνοῦ, καὶ τὰ λιθάρια τοῦ δρόμου. Τοῦ φαίνεται πῶς δὲν τὰ δούλεψε ὅσο ἔταίρει.

Φεύγουν ὅμως καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ χωριὸ.

Ἐκεῖνοι ποὺ ἀφίνουν τὸ χωριὸ τοῦ καὶ πᾶν σὲ μεγαλήτερη κέντρα γιὰ νὰ σπουδᾶσουν, ἐκεῖνοι ποὺ μὲ κάποια ὑποστήριξη, εἴτε τῆς οἰκογενείας εἴτε τῶν φίλων, τοῦ βουλευτοῦ τοῦ ἢ τοῦ δεσπότη, ἐξακολουθοῦν τίς σπουδὰς τοῦ καὶ ἀπὸ τὸ χωριὰτικὸν σκολεῖο τῆς χώρας, στὸ γυμνάσιον καὶ ἔπειτα στὸ πανεπιστήμιον. Οἱ χωριάτες δὲν ἔχουν τί κάνουν στέλνοντας τὰ παιδιὰ τοῦ σὲ ἀνώτερα σχολεῖα. — Ἀγὰρ νὰ γίνῃς ἄνθρωπος, λέν τοῦ παιδιοῦ τοῦ, πρέπει νὰ πᾶς στὸ γυμνάσιον νὰ μάθῃς γράμματα. Καὶ ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ γυμνάσιον, τὸ στέλνουν καὶ στὸ πανεπιστήμιον. Φαντάζονται πῶς ἂν γίνῃ ἱατρός ἢ δικηγόρος ὁ γιὸς τοῦ, θὰ τιμηθεῖ τάχα ὁ οἰκογενεῖα. Μὰ δὲν νοιώθουν πῶς τιμᾷ εἶναι ἡ δουλειὰ, καὶ οὕτως τὸ γυμνάσιον, οὕτως τὸ ἐπάγγελμα κάνουν τὴν ἀνθρώπο. Ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει οἰκογενειακὴ ἀνατροφή, εἴτε σὲ πολιτείαν ἀνατρέφῃ εἴτε σὲ χωριὸ, εἴτε ξέρε γράμματα εἴτε σὲν ξέρε. Ἀνθρώπος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ παίρνει τὴν δουλειὰ τοῦ πατέρα τοῦ καὶ τὴν καλλιετερεῖ.

Τοῦ χωριάτη ὁ γιὸς πρέπει νὰ μείνῃ χωριάτης, τοῦ παπουτοῦ παπουτοῦ, ποὺ φουρνᾷ φουρνιχρῆς. Καὶ παλὶ τοῦ ἐμπόρου ὁ γιὸς ἐμπόρος, καὶ τοῦ τρα-

πεζίτη τραπεζίτη. Καὶ μόνον εἶσι καλλιετερεῖ ἡ ἐργασία τοῦ καθενός.

Ὁ γιὸς μαθαίνει ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ, καλλίτερα παρὰ ἀπὸ κάθε ἄλλον, τὴν τέχνην ποὺ ἔχει νὰ κάνει ὅλη τοῦ τὴ ζωὴ. Καὶ ὁ πατέρας πάλι μὴν τέχνην μονάχα ξέρε νὰ διδάξῃ, στὸ παιδί τοῦ, τὴν τέχνην ποὺ ξέρε, τὴ δική του τὴν τέχνη. Καὶ τότε ὁ γιὸς, ἐξακολουθώντας τὴν τέχνην τοῦ πατέρα τοῦ, μπορεῖ νὰ τὴν καλλιετερεῖ. Μονομᾶς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ παπουτοῦ δὲ γίνεται στρατηγὸς εὐδὲ τραπεζίτης. Καὶ τοῦ παπουτοῦ ὁ γιὸς δὲ γίνεται πρωτοπυργός. Μπορεῖ ὅμως ὁ γιὸς τοῦ παπουτοῦ νὰ μεγαλώσῃ τὸ ἐμπόριον ποὺ ἔμαθε ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ καὶ νὰ γίνῃ μεγαλέμπορος. Μπορεῖ καὶ ἄλλη σχετικὴ τέχνη νὰ πιάσῃ, νὰ γίνῃ δερματέμπορος. Καὶ ταμπάκιον μπορεῖ ν' ἀνοίξῃ. Μπορεῖ καινούργιες τέχνες ν' ἀνακαλύψῃ, καὶ νὰ βγάλῃ στὴ μέση καινούργιους τρόπους ἐργασίας, καινούργια μέσα. Καὶ θὰ βγάλῃ τότε καὶ αὐτὸς, στίς νιές τοῦτες τέχνες καὶ δουλειὰς, τὸ παιδί τοῦ. Καὶ σ' ἄλλους πολλοὺς πατριώτες τοῦ θὰ δώσῃ δουλειὰ.

Αὐτοὶ γίνονται οἱ πρὸ χροῖσμοι ἄνθρωποι σὲ μὴ κοινωνίαν, ὅσοι κάνουν τὴν δουλειὰ τοῦ πατέρα τοῦ, καλλιετερεύοντας καὶ μεγαλύνοντας τὴν. Ὅσοι ἀφίνουν τὴν τέχνην τοῦ πατέρα τοῦ καὶ τὴν καταφρονοῦν, οἱ περισσότεροι χάνονται, δὲν κάνουν τίποτε καλὸ οὔτε στὸν ἑαυτὸ τοῦ οὔτε στοὺς ἄλλους. Θὰ καταπνέσθουν εἴτε ἐπαλλήλῃ μὲ μεγάλες ἀπαιτήσεις καὶ τιποτένιαν μισθὸν, εἴτε ἐντελὴδες δασκάλους γιὰ ν' ἀποστραθῶσιν καὶ ἄλλους, εἴτε πενηντῆδες, ἀκαμάτες, καὶ παλαιόμηναι—δηλαδή ἡ φάρα μιᾶς κοινωνίας. Δασκάλους δὲν πρέπει νὰ βγαίνουν ἀπὸ τοὺς τέτοιους ἄνθρώπους. Στὴν Ἑλλάδα ἀπ' αὐτοὺς βγαίνουν καὶ οἱ κομματάρχες, γιὰτὶ μὲ τὴ βοήθειαν τοῦ βουλευτοῦ τοῦ θὰ βροῦν κερὶ καὶ θεοῦλα κυβερνητικὴ νὰ κουτσόξήσουν, οἱ τιποτένιοι!

Ὁ γεωργὸς ποὺ, μὲ τὴ δουλειὰ τοῦ καὶ τὴ δουλειὰ τοῦ πατέρα τοῦ, γίνεται πλούσιος καὶ καταπνέεται σὲ μικροεμπόριον, ἐκεῖνος μὲ τὴν καίρῳ, ἢ τὸ παιδί τοῦ, φυσικὰ θὰ κατασταλάξῃ κερὶ μὲρα κάτω στὴ χώρα, γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὸ ἐμπόριον τοῦ.

Μὰ νὰ φεύγουν οἱ φτωχοὶ ζευγολάτες ἀπὸ τὸ χωριὸ τοῦ γιὰ νὰ πᾶν στίς πολιτείας καὶ τὴν ξενιτιά, εἴτε γιὰ νὰ πλουτήσουν εἴτε γιὰ νὰ σπουδᾶσουν καὶ νὰ γίνωνται μεγάλοι ἄνθρωποι, — αὐτοὶ ποτὲ δὲ βγαίνει σὲ καλὸ τοῦ. Κανείς ἀπ' αὐτοὺς δὲν εἶνε ποτὲ οὔτε πλούσιος, οὔτε βγάλῃ μεγάλους. Οἱ ἐξαίρετες εἶναι τόσο σπάνιες ποὺ μήτε λογαριάζονται.

Οἱ γονεῖς οἱ γνωστικοί, ὅσοι νοιώθουν ἀπὸ κόσμον, δὲ θὰ σπρώξουν ποτὲ τὰ παιδιὰ τοῦ σὲ τέτοιον στενὸν δρόμον, παρὰ θὰ τὰ ἀνατρέψουν εἰς τοῦ νὰ μείνουν σιμά τοῦ, καὶ θὰ τὰ μάθουν ἀπὸ μικρὰ τὴν τέχνην τοῦ. Ἐστὶ μόνον τὰ παιδιὰ θὰ γίνωνται ἄνθρωποι, δηλαδή χρήσιμοι στὴν κοινωνίαν καὶ στὸν ἑαυτὸ τοῦ. Γιατὶ οἱ γνωστικοὶ ξέρουν πῶς ὁ ἄνθρωπος δὲ γίνεται οὔτε μὲ τὰ πολλὰ γράμματα οὔτε μὲ τὰ πολλὰ χρήματα. Γίνεται μὲ τὴν οἰκογενειακὴ ἀνατροφή καὶ μὲ τὴν δουλειὰ.

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΞΕΝΟΠΟΥΛΙΣΜΟΙ

Ἀγαπητὲ Νουμά,

Περίμενα στὸ παρασμένο σου φύλλον κατὶ νὰ γράψω γιὰ τοὺς καινούργιους Ξενοπουλισμούς ποὺ φανήκανε στὴν τελευταία φυλλάδα τῶν Ἰλιναθῆνικων τοῦ κ. Μιχαηλίδου. Φαίνεται ὅμως πῶς δὲ θὰ τὰ διαβάσας, καὶ ἐρχομαι νὰ σὺ συστήσω νὰ τὰ διαβάσας ἀμέσως, γιὰτὶ τώρα μὲ τίς ζέστες δὲ θὰ βρῇς καλύτερο δροσιστικὸν ὅσο κι ἂν τὸ ζήτησης.

Ὁ καλὸς μας ὁ Ξενοπουλὸς κρίνοντας (!) τὸν τε-

«Οἱ σκίεις μου» — τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «τὸ Ἀνευτήμητο»
(δράμα) — τοῦ ΠΑΙΔΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία καὶ Πατρίδα»
— τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὰ Πηλὰ καὶ τὰ Καινουργία» — τοῦ
Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιὰ» — τοῦ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
«Ζωντανὸ καὶ πεθμμένοι» καὶ «Ὁ Ἀσωτος» (δράματα) —
τοῦ ΔΟΓΓΟΥ «Ἀφ᾽ ἄφης καὶ Χλόη» (μεταφρ. Βουτιερῆδ.) —
τοῦ ΕΥΡΥΠΛΑ: «Ἡ Μύθει» (μεταφρ. Περιγιάννη) — τοῦ
ΣΟΦΟΚΛΗ «Ὁ Αἴας» (μεταφρ. Ζήσιμου Σιδερῆ).

О Т И Ѽ Е Л Е Т Е

Εσσηκώνουμε από την Αλληόδοο της Σίμος [30 του Απρίλη 1908] τὸ ἀκολουθο κοινωνικό, πὺ μπορεῖ νά χρησιμεύει γιὰ παράδειγμα σ' ὅτους ἀνγγίλουν στίς φη- μερίδες γὰ γάμους μὲ τὰ μοιχισμένα πολυφρενο; καὶ ὁδοπαρεῖς, καλλιπαρεῖς».

— α' *Αρραβάνες*. Στο Καστελλόριζο, τζομπορο κι άφρο-
στεφανωμένο νητί μας στis 18 τ' Άπριλη άνήμερχ της
Παναγιής άρραβωνιάστηχαν ο καλόκερδος και άγιπντμένος
διπλωτικός φαρμακοποός: μας Α Φι:Αλλήθης και ή τ-ισύ-
γεννη λεδεντονιά Άναστασία Η. Χ' Μιχαλάκη Μπράζο
τους. Εύδομα ταχειά και στο γάμο τους να κίωμο τρικου-
βεστο ηθύσι: *Ό συμπεθεροσ*.

— «Ο Μιστριώτης, λέει· ή «Άστροπη» μόλις ξμάς·
πώς ή επιτροπή γιά τά διδαχτικά βιβλία τής εκατωτέρας
εκπαίδευσης», ανέκρινε άνγχωσμάτάρι πού περιέχει λέξεις
«χουδαϊκές», παρουσιάζτηκε στόν Έπυπουργό τής Παιδείας
άτι άπαράτηρα νά μή δώσει κύρος στόν άπόφωτο τής επιτρο-
πής, γιατί λέει θά έξαναγειρό ο λαός.

— Καί μεις είχαμε τής γνώμης πώς πρέπει νά εξεργασθί ὁ λαός. Μά γιὰ νά καταλλώσῃ τὸ Μιστριώτη καὶ κάθα κοκορόμυαλο ποῦ τοῦ γίνεται τάχα ὑπερασπιστὴς του, βρίζοντας τῇ γλώσσᾳ του.

— Ο Μιστριώτης εἶπε καὶ τ' ἄλλο. Πῶς ἔδεν ἀκου-
σται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, ὅλα παρουσιάζεται στὸν
Πρωθυπουργό, κι ἀπὸ καὶ τὸ Βασίλειά. Νὰ δοῦμε τέλος
πάντων πόσα ἂν ἀπουσιάζει: νὰ παρουσιαστῇ καὶ στὸ Θεό.

— "Α δὲν ἀκούσται κι' ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, (ὃς πᾶσι νὰ κάνει τὰ παράπονά του στὸ Διαιτητήριο.

— Ἀπὸ ἑνα ἀθάνατο ποιήμα τοῦ Νέη πού δημοσιεύ-
τηκε στὴ τελευταία «Παναθηναϊκή».

....Είμαι φτωχός τραγουδιστής
καὶ μὴ μὲ συνευρίσετε....

— Ἄμ εἶναι νὰ σὲ συναρισταῖ καναῖς, καημένη Νέη ;
— Ὁ «Κυνισμὸς καὶ Κυνικοὶ» τοῦ Γκόρχκ, ἔμεινεν γιὰ
λο σὺλλο.

— Δημοσιεύτηκε στο Γερμανικό περιοδικό Grenzboten τόμος Β', μεταφρασμένο από τον κ. Karl Dieterich, ή «Πρωτομανία», όχημα παρμένο από το βιβλίο «Οι νεκροί της ζωής» του συγγράφ. μας Κώστα Πορορίτη. Ο κ. Dieterich είχε μεταφράσει κι από τήν πρώτην τόμο του ίδιου συγγράφ. μας το όχημα «Κουτουβαλίσκη» που δημοσιεύτηκε πάλι στο ίδιο περιοδικό.

ΣΤΟΥ ΝΟΥΜΑ.

τὸ γραφεῖς (βρέμος Ζήνωνας) πωλοῦνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ
ἓν ἢ 1,25 φρ. χρ. γὰρ τὸ ἔξωταρον, ταχόλυθα βιβλίον
τοῦ ΨΥΧΑΡΙ «Τένερον τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΛΙ
«Ἡλίου καὶ Φεγγαρίου» — τοῦ ΦΩΤΙΑΔΙ «Τὸ γλωσσικὸν ζή-
τημα καὶ ἡ Ἑκπαιδευτικὴ μας ἀνυγέννηση» — τοῦ ΕΦΤΑ-
ΔΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Γνωμοσύνης», «Μαζόχισμα καὶ Βρου-
κόλαχα» καὶ «Ντομιστικὴ Ἱστορία» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΙ

λευταῖο τόμο τοῦ Ψυχάρη («Ρόδα καὶ Μῆλα» τόμ. Δ'), μὰς λείπει πολὺ καινούρια πράγματα : Πῶς ὁ Ψυχάρης εἶναι αἰρεσιώρχης, πῶς δὲ ζῇ στὴν Ἑλλάδα, πῶς εἶναι κουτοπόνηρος μὲ χιοῦμορ, πῶς εἶναι κρο-νόληρος, πῶς ἔχει παιδολογικὸ θάρρος καὶ γεροντικὴ φλυορία ποὺ κατάντησε ἀνυπόφορη, πῶς θέλει νὰ πείσῃ τὸν κόσμον ὅτι μόνον αὐτὸς εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι [κι ὁ Ξενόπουλος :] ἔ-χουν ἄδικον, πῶς τὸν ἀκολουθοῦν μόνο πέντε δέκα καὶ ὀκτ. Παλαμᾶς, πῶς ὁ ψυχαρισμὸς τοῦ εἶναι φρι-νόμενο δυτεξήγητο, πῶς τότε νομίζει οὐτοπία, πῶς κινεῖ τὴ γενικὴ ἀγανάκτηση, πῶς εἶναι ἀἰξὺ ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, πῶς εἶναι τερατώδης παραλογισμὸς, πῶς καταδικάζει τὸ ἔθνος διὰ παντός εἰς τὸ σκότος (!), πῶς ὀργιάζει κλπ. Λέει ἀκόμα πῶς ὁ ἴδιος (ὁ Ξενόπουλος !) εἶναι δημοτικιστὴς (!!! ;), πῶς ἀκολουθεῖ τὴν «μέσην ὁδόν», πῶς ἡ ἀντιδραστὴ κατὰ τοῦ ψυχαρισμοῦ εἶναι ἀπεγνωσμένος ἄγων τοῦ Ἑθνους περὶ ὑπάρξεως καὶ αὐτοσυνηρησίας», πῶς ἡ-μεῖς εἴμαστε τυφλοὶ καὶ τρελλοὶ, πῶς ἀεροβατοῦμε, πῶς ἡ ἡμισὴ γλώσσα θὰ θυματουργήσῃ καὶ πῶς ὁ Ξενόπουλος ἔχει ὄνειρο, καὶ πῶς τὸ ὄνειρό του αὐτὸ εἶναι ἐνᾷ ἐξασφαλίσωμεν, νὰ διατηρήσωμεν τὸ ἔθνος αὐτὸ εἰς τὴν μικροῦλαν του ζωὴν ! ο

Λέει κι άλλα σοφά πράγματα, μὰ πού ! ὅλα νὰ
σοῦ ταραδιάσω. Κάθως λοιπὸν καὶ χτύπησέ τον ὅ
πως εἰς ξέρεις, γιὰτὶ δὲν κάνει τέτοια πράματα νὰ
ἐκφύτουμε χωρὶς ἀπάντησιν. Ἐχυνῶς πόσοι ὄχτροι
τῆς δημοτικῆς στέκονται στὸ πόδι γιὰ ν' ἐρπαζοῦν
καμιά χιλοσιπωμένη καὶ ξαναζεσταμένη ἀνοησία,
καὶ νὰ μᾶς τὴν ἐξοφλετοῦνουν ;

*Αθήνα 6/4/908.

Διχός σου

ΦΩΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Σημ. τοῦ «Νουμά». Ἀσκημα ἑκα-
μες, κ. Φώτῃ Ἀνδριασσοπούλε, νά στείλεις αὐ-
τό τὸ γράμμα σιὸ «Νουμά». Ἐμεῖς τὸν ξέ-
ρουμε πολυκαλὰ τὸν κ. Ξερόπουλο καὶ δὲν
καρτερούσαμε τὸ τελευταῖο ἀνθρὸ του γιὰ νὰ νῆν
τονὲ γνωρίσουμε. Τὸ γράμμα σου ἔπρεπε νὰν
τὸ στείλεις σιουὺς ἄλλους, τούς ἐπίσημους, τούς
ἐπίσημότατους δημοτικιστάδες, πού δὲν τὸν ξέ-
ρουν ἢ καμώνονται πῶς δὲν τὸν ξέρουν. Πι-
αυτὸ καὶ τὸ τυπώνουμε, γιὰτὶ ἀλλιώτικα δὲ θά-
τανε λόγος νὰ ξεδιψάσουμε ἄδικα τῶν ἀδίκων
τόσο λίγο.

Μᾶς γράφεις «να ὑψώσουμε φωνή!» Κα-
λέ, δὲ βαριέσαι, καὶ μάλιστα σὲ τέτλια ἐποχή!

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑ

Φίλε μου,

Χαρὰ πολλή μοῦ σκορπῆσανε τὰ λόγια τὰ συνα-
δερπικά τοῦ «Νουμά» γιὰ τὸ γάμο μου. Ξαφνιαστή-
κα μοναχὰ γιὰ τῆς «Ἐστίας» τὸ φέρισμα τὸ ρω-
μαϊκό. Ἡ «Ἐστία» ἔς ἔχῃ ὑπομενὴ νὰ ξεθυμαίνῃ
ἐναντίο μου σὲ καταλληλότερες περιστάσεις, ὅταν λ.
χ. θὰ λαβαίνει τὰ βιβλία μου, πού τῆς ὑπόσχομα
πὼς δὲ θὰ τὴν περὶφρονήσω καὶ θὰ τῆς τὰ στέλνω
μὲ τὴν παράκληση τὴ θερμὴ πάντα νὰ γράφῃ ἐναν-
τίο τοῦ;

Διόρθωσε καὶ μιὰν ἀνακρίβεια. Ὁ πατέρας τῆς γυναίκας μου εἶταν ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς Γαλλίας καὶ ὄχι στρατηγός. Τὸ ἀγγελτῆρι τοῦ γάμου μου δὲν εἶλεγε τίποτε ἀπὸ αὐτά. Ἴσως καὶ αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ἐξυπνάδες τῆς φιλενάδας α' Ἑστίας».

Σοῦ σφίγγω τὸ χέρι καὶ σ' εὐχαριστῶ.

Παρίσι

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

ΔΑΧΕΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

TOY 1908

4	МЕГАЛА КЕРАН ЕЗ	100,000	Ag.	400,000
4	»	25,000	»	100,000
4	»	10,000	»	40,000
12	»	5,000	»	60,000
20	»	1,000	»	20,000
24	»	100	»	164,400
12	»	50	»	113,600

4000 ἐν ὁλῳ κέρδη ἀξίας δραχμῶν.....	900,000
---	----------------

Μέχρι της πρώτης κατηγορίας 2^η (10^η Άπριλ) 138 κα εκδοθείσι μόνον 301.000 τετραδράχμων γραμμα-
τίων υπ' αριθ. 1—300,000. Μόνον οι αριθμοί οἱ τοὶ θά τεθῶσιν ἐντὸς τῆς κληρωτικῆς κατὰ τὴν κλη-
ρωσιν ταύτην. Κατέπιν θά ἐκδοθῶσι μονόδραχμα γραμματῖται ἰσχύοντα διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώ-
σεων, υπ' αριθ 301,000 ἄχρις 1,000,000, θά προστεθῶσι δὲ ἐντὸς τῆς κληρωτικῆς καὶ οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοί.

Γραμματίαι παλωτόνται. Εἰς τὰ δημόσια τέμνειται καὶ λοιπὰς δημοσίας ἀρχάς, εἰς τὰς ἑλληνικάς, εἰς τοὺς σταθ-
μάρας καὶ στεταίρους τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστάς τινι μονοπωλίῳ καὶ πρὸς παρασκευὴν τῶν ἐργασμάτων πρὸς
δραχμὰς τέσσαρας ἕκαστος, ἰσχύον διὰ τὰς τέσσαρας κληρώσεις καὶ πρὸς δροσικὴν ὑγίαν ἕκαστον γραμματίον, ἰ-
σχυον διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων.

Διὰ πάντων πληρωστέον τῇ ζήτησιν γραμματικῶν ἀπαιτησέων εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων, ὑπουργείον Οἰκονομικῶν εἰς Ἀθήνας. Ἡ πώλησις τῶν γραμματικῶν ἀρεσται ἀπὸ 1114 Ἰανουαρίου 1908.

Ο διευθύνων τυποστάς
Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ